

Nr 4.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av dels en internationell konvention av den 4 maj 1910 angående bekämpandet av den vita slavhandeln och dels en internationell konvention av den 30 september 1921 för undertryckande av handeln med kvinnor och barn; given Stockholms slott den 12 december 1924.

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll samt med överlämnande av dels en internationell konvention av den 4 maj 1910 angående bekämpandet av den vita slavhandeln och dels en internationell konvention av den 30 september 1921 för undertryckande av handeln med kvinnor och barn vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens godkännande av samma konventioner.

GUSTAF.

Torsten Nothin.

Internationell konvention angående bekämpandet av den vita slavhandeln. Paris den 4 maj 1910.

Suveränerna, statscheferna och regeringarna i nedan angivna stater, föranledda av en önskan att giva största möjliga kraft åt bekämpandet av den s. k. »vita slavhandeln», hava beslutat att i detta syfte avsluta en överenskommelse, och sedan ett förslag till sådan överenskommelse blivit antaget vid en första konferens i Paris den 15—25 juni 1902, hava de utsett befullmäktigade ombud, vilka sammanträtt till en andra konferens i Paris den 18 april—4 maj 1910 och därvid överenskommit om följande bestämmelser:

Art. 1. Underkastad straff är envar, som, för att tillfredsställa andras lidelser, värvar, bortför eller förleder omyndig kvinna, även om det sker med hennes samtycke, i otuktigt syfte, även då de särskilda handlingar, som grundläggga gärningens egenskap av brott, utförts i skilda länder.

Art. 2. Underkastad straff är ock envar, som, för att tillfredsställa andras lidelser, med svek, våld, hotelser, missbruk av myndighet eller med andra medel innebärande tvång värvar, bortför eller förleder myndig kvinna i otuktigt syfte, även då de särskilda handlingar, som grundläggga gärningens egenskap av brott, utförts i skilda länder.

Art. 3. De av de fördragsslutande parterna, vilkas lagar för närvarande icke stadga straff för brott, som avses i de två föregående artiklarna, förbinda sig att själva vidtaga eller att föreslå vederbörande lagstiftande myndigheter att vidtaga erforderliga mått och steg för att dessa brott må bliva belagda med straff allt efter brottets allvarliga beskaffenhet.

Art. 4. De fördragsslutande parterna skola genom bemedling av franska republikens regering giva varandra del av de lagar, som redan må hava utfärdats eller som komma att utfärdas i deras stater angående det ämne, som är föremål för denna konvention.

Art. 5. De brott, som avses i artiklarna 1 och 2, skola från och med den dag, då denna konvention träder i kraft, anses såsom vore de upptagna bland de slag av brott, vilka jämlikt redan ingångna fördrag mellan de fördragsslutande parterna skola föranleda till gärningsmannens utlämnande.

För det fall att nu angivna bestämmelse icke skulle erhålla gällande kraft med mindre nuvarande lag komme att ändras, förbinda sig de fördragsslutande parterna att själva vidtaga eller att föreslå vederbörande lagstiftande myndigheter att vidtaga i dylikt syfte erforderliga mått och steg.

Art. 6. Framställning om handräckning i ärende angående brott, som avses i denna konvention, skall försiggå:

1:o genom omedelbar skriftväxling mellan vederbörande domstolsmyndigheter; eller

2:o genom bemedling av diplomatisk eller konsulär representant för det land, varifrån framställningen utgår. Denne tjänsteman skall överlämna framställningen om handräckning direkt till vederbörande domstolsmyndighet och skall från denna myndighet direkt erhålla protokoll över handräckningens verkställande.

(i båda dessa fall skall avskrift av framställningen samtidigt överlämnas till vederbörande högre myndighet i den stat, hos vilken framställningen göres)

eller ock slutligen

3:o på diplomatisk väg.

Envar av de fördragsslutande parterna skall meddela envar av de övriga fördragsslutande parterna, vilket eller vilka av nu angivna sätt för framställning om handräckning, som den medger beträffande sådan framställning utgående från denna stat.

Alla svårigheter, som kunna uppstå med anledning av framställningar, som skett på sätt i punkterna 1 och 2 av denna artikel förutsättes, skola ordnas på diplomatisk väg.

Med mindre annorlunda avtalats skall framställning om handräckning avfattas antingen på handräckningsmyndighetens språk eller på det språk, som blivit överenskommet mellan de båda staterna i fråga eller ock åtföljas av översättning på ett av dessa tvenne språk, vilken till riktigheten skall vara bestyrkt av diplomatisk eller konsulär representant för den stat, från vilken framställningen utgår, eller av edsvuren översättare i den stat, hos vilken framställningen göres.

För verkställande av handräckningsåtgärd må icke utgå avgift eller ersättning, av vad slag det vara må.

Art. 7. De fördragsslutande parterna förbinda sig att meddela varandra uppgifter angående domstolsutslag beträffande brott, som avses i denna konvention, såvida de handlingar, som grundlägga gärningens egenskap av brott, blivit utförda i skilda länder.

Dylik uppgift skall direkt översändas av den myndighet, som utsetts jämlikt art. 1 i den i Paris den 18 maj 1904 avslutade överenskommelsen, till motsvarande myndighet i de övriga fördragsslutande staterna.

Art. 8. De stater, som icke undertecknat denna konvention, äga rätt att senare ansluta sig till densamma. Sin avsikt härutinnan skola de tillkännagiva genom en handling, som skall deponeras i franska republikens regerings arkiv. Franska regeringen skall på diplomatisk väg översända bestyrkt avskrift därav till en var av de fördragsslutande staterna och på samma gång underrätta dem om dagen för deponeringen. I sagda tillkännagivande skall även lämnas upplysning om de lagar, som utfärdats i den anslutande staten rörande det ämne, som behandlas i förevarande konvention.

Sex månader efter deponeringen av tillkännagivandet träder överenskommelsen i kraft inom hela området för den anslutande staten, som därigenom blir fördragsslutande stat.

Anslutningen till konventionen medför även utan särskilt tillkännagivande med full verkan samtidig och fullständig anslutning till överenskommelsen den 18 maj 1904, vilken träder i kraft samtidigt med denna konvention i den anslutande statens hela område.

Genom denna bestämmelse göres ingen avvikelse från art. 7 i nämnda överenskommelse den 18 maj 1904, som alltjämt är tillämplig i händelse en stat skulle föredraga att söka anslutning endast till detta avtal.

Art. 9. Förevarande konvention, fullständigad med ett slutprotokoll, som utgör en intregerande del därav, skall ratificeras, och ratifikationerna skola deponeras i Paris, så snart sex av de fördragsslutande staterna äro beredda därtill.

Över varje deponering av ratifikation skall protokoll upprättas, varav en bestyrkt avskrift på diplomatisk väg skall överlämnas till envar av de fördragsslutande staterna.

Förevarande konvention träder i kraft sex månader efter deponeringen av ratifikationerna.

Art. 10. För den händelse någon av de fördragsslutande staterna skulle uppsäga denna konvention har denna uppsägning verkan endast beträffande denna stat.

Uppsägningen skall tillkännagivas genom en handling, som skall deponeras i franska republikens regerings arkiv. Denna regering skall på diplomatisk väg översända en bestyrkt avskrift därav till envar av de fördragsslutande staterna och på samma gång underrätta dem om dagen för deponeringen.

Tolv månader efter sagda dag upphör konventionen att gälla inom hela området för den stat, som verkställt uppsägningen.

Uppsägning av konventionen innebär icke utän vidare samtidig uppsägning av överenskommelsen den 18 maj 1904, såvida detta icke uttryckligen omnämnas i tillkännagivandet; om så icke är fallet, har den fördragsslutande staten för uppsägning av sagda avtal att förfara enligt art. 8 i samma överenskommelse.

Art. 11. Om en fördragsslutande stat önskar, att förevarande konvention skall träda i kraft i en eller flera av dess kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden, skall den tillkännagiva sin avsikt genom en handling, som skall deponeras i franska republikens regerings arkiv. Denna regering skall på diplomatisk väg sända en bestyrkt avskrift därav till en var av de fördragsslutande staterna och på samma gång underrätta dem om dagen för deponeringen.

I sagda tillkännagivande skall beträffande dessa kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden lämnas upplysningar om de lagar, som där utfärdats rörande det ämne, som behandlas i denna överenskommelse. Angående de lagar, som senare möjligen komma att utfärdas därstädes, skola meddelande lämnas de fördragsslutande staterna i enlighet med art. 4.

Sex månader efter dagen för deponeringen av tillkännagivandet träder denna konvention i kraft för de kolonier, besittningar och konsulära jurisdiktionsområden, som tillkännagivandet avser.

Vederbörande stat skall genom ett meddelande, ställt till envar av de fördragslutande staterna giva tillkänna vilket eller vilka sätt, som den medger för vidarebefordran av framställning om handräckning i de kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden, som äro föremål för tillkännagivandet, avsett i första stycket av förevarande artikel.

Uppsägning av denna konvention utav en av de fördragslutande staterna för en eller flera av dess kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden skall försiggå enligt de former och bestämmelser, som angivas i första stycket av förevarande artikel. Denna uppsägning träder i kraft tolv månader efter dagen för deponeringen av uppsägningshandlingen i franska republikens regerings arkiv.

Anslutning till denna konvention från en fördragslutande stat för en eller flera av dess kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden medför även utan särskilt tillkännagivande med full verkan samtidig och fullständig anslutning till överenskommelsen den 18 maj 1904. Sagda avtal träder i kraft samtidigt med denna konvention. Uppsägning av denna konvention från en av de fördragslutande staterna beträffande en eller flera av dess kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden innebär emellertid icke — såvida det icke uttryckligen omnämnes i tillkännagivandet — utan vidare samtidig uppsägning av överenskommelsen den 18 maj 1904. Dessutom äro fortfarande gällande de förklaringer, som de makter, vilka undertecknat överenskommelsen den 18 maj 1904, kunnat göra rörande anslutning av sina kolonier till sagda avtal.

Dock skall från och med den dag, då förevarande konvention träder i kraft, anslutning eller uppsägning hänförande sig till sagda avtal och avseende kolonier, besittningar eller konsulära jurisdiktionsområden, försiggå enligt föreskrifterna i förevarande artikel.

Art. 12. Förevarande konvention, som skall dagtecknas den 4 maj 1910, är öppen för undertecknande i Paris intill den 31 följande juli av befullmäktigade för de stater, som voro representerade vid den andra konferensen hållen för bekämpande av den vita slavhandeln.

Som skedde i Paris den 4 maj 1910

i ett enda exemplar, varav en bestyrkt avskrift skall överlämnas till envar av de stater, som undertecknat densamma.

(Underskrifter*)

Slutprotokoll.

I begrepp att underteckna konventionen av denna dag, hava undertecknade befullmäktigade ombud ansett nödigt att angiva den anda, i vilken art. 1,

* Konventionen har undertecknats av Tyskland (under reservation betr. art. 6), Österrike-Ungern, Belgien, Brasilien (under reservation betr. art. 5), Danmark, Spanien, Frankrike, Storbritannien, Italien, Nederländerna, Portugal, Ryssland och Sverige.

2 och 3 i denna konvention böra tolkas och enligt vilken det är önskvärt att de föredragsslutande staterna i utövningen av sin lagstiftande makt sörja för genomförande av de fastslagna bestämmelserna eller för deras fullständiga.

A) Bestämmelserna i art. 1 och 2 böra anses såsom ett minimum i den mening att det faller av sig självt, att de avtalande regeringarna hava sin fulla frihet att straffa andra liknande brott, t. ex. värvning av myndiga, även när varken svek eller tvång föreligger.

B) Vad angår undertryckande av brott, avsedda i art. 1 och 2, är det överenskommet, att orden »myndig kvinna» eller »myndig kvinna» beteckna kvinnor under och över fyllda tjugo år. En lag kan dock fastslå en högre ålder för erhållande av skydd under förutsättning att åldern är densamma för kvinnor av varje nationalitet.

C) I och för undertryckande av ifrågavarande brott bör lagen för varje fall föreskriva frihetsstraff, vederbörande obetaget att jämväl stadga andra huvudstraff eller påföljder; lagen bör också, oberoende av offrets ålder, taga hänsyn till de försvärande omständigheter, som kunna föreligga i det särskilda fallet, såsom de vilka avses i art. 2 eller den omständigheten att offret verkligen använts i otuktigt syfte.

D) Det fall, att en kvinna mot sin vilja kvarhålls i hus, där otukt bedrives, har icke, trots dess allvarliga beskaffenhet, kunnat upptagas i denna överenskommelse, enär det hänför sig uteslutande till den inre lagstiftningen.

Förevarande slutprotokoll skall anses såsom en integrerande del av konventionen utav denna dag och skall hava samma kraft, giltighet och varaktighet som denna.

Som skedde i ett enda exemplar i Paris den 4 maj 1910.

(Samma underskrifter)

Internationell konvention för undertryckande av handeln med kvinnor och barn. Genève den 30 september 1921.

Art. 1. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att, så vitt de ännu icke anslutit sig till överenskommelsen den 18 maj 1904 och konventionen den 4 maj 1910, snarast möjligt och i den form, som är föreskriven i ovannämnda överenskommelse och konvention, överlämna sina ratifikationer av sagda avtal eller sina tillkännagivanden om anslutning till densamma.

Art. 2. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att vidtaga alla mått och steg för att ettarspana och straffa sådana personer, som ägna sig åt handel med barn av det ena eller andra könet, skolande sådan gärning anses inbegripen under art. 1 i konventionen den 4 maj 1910.

Art. 3. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att vidtaga nödiga åtgärder för att straffa försök till brott och, inom de i lag angivna gränser, förberedande handlingar till brott, som avses i art. 1 och 2 i konventionen den 4 maj 1910.

Art. 4. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att, så vitt det icke skulle finnas mellan dem konventioner angående utlämnande av förbrytare, vidtaga alla i deras makt stående åtgärder för utlämnande av personer, tilltalade eller dömda för brott avsedda i art. 1 och 2 i konventionen den 4 maj 1910.

Art. 5. I moment B i slutprotokollet till konventionen av 1910 skola orden »fyllda tjugu år» utbytas mot orden »fyllda tjuguett år».

Art. 6. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att, så vitt de ännu icke vidtagit lagstiftande och administrativa åtgärder i syfte att auktorisera och övervaka agenturer och byråer för platsanskaffning, utfärda bestämmelser i sådant syfte för att tillförsäkra skydd åt kvinnor och barn, som söka arbete i annat land.

Art. 7. De höga fördragsslutande parterna överenskomma beträffande anordningarna för immigration och emigration att vidtaga lagstiftande och administrativa åtgärder avsedda att bekämpa handeln med kvinnor och barn. De överenskomma särskilt att utfärda nödiga bestämmelser till skydd för kvinnor och barn, som resa på emigrantfartyg, icke endast vid avresan och vid ankomsten utan även under själva resan och att vidtaga anordningar beträffande affischering på stationer och i hamnar, varigenom kvinnor och barn

varnas för farorna på grund av sådan handel och anvisning lämnas å platser, där de kunna få bostad, hjälp och skydd.

Art. 8. Förevarande konvention, vars franska text och engelska text skola äga lika vitsord, skall bära denna dags datum och kan undertecknas intill den 31 mars 1922.

Art. 9. Förevarande konvention är underkastad ratifikation. Ratifikationsinstrumenten skola överlämnas till generalsekreteraren i Nationernas Förbund, vilken skall tillkännagiva mottagandet för de andra medlemmarna av förbundet och för de stater, som äga att underteckna konventionen. Ratifikationsinstrumenten skola deponeras i sekretariatets arkiv.

I överensstämmelse med art. 18 i förbundsakten skall sekreteraren inregistrera förevarande konvention, så snart deponeringen av den första ratifikationen blivit verkställd.

Art. 10. De medlemmar av Nationernas Förbund, som icke undertecknat förevarande konvention före den 1 april 1922, kunna ansluta sig till densamma.

Detsamma gäller för stater, vilka icke äro medlemmar av Nationernas Förbund och vilka Förbundsrådet kan komma att besluta att giva officiell del av förevarande konvention.

Anmälan om anslutning skall tillkännagivas för generalsekreteraren i Förbundet, som därom skall underrätta alla vederbörande makter jämte meddelande om dagen för tillkännagivandet.

Art. 11. Förevarande konvention skall träda i kraft för varje part den dag då ratifikationen eller anslutningshandlingen deponeras.

Art. 12. Förevarande konvention kan uppsägas av varje medlem av förbundet eller stat, som är ansluten till sagda konvention, genom ett tillkännagivande 12 månader i förväg. Uppsägningen skall verkställas genom ett skriftligt tillkännagivande, ställt till generalsekreteraren i Förbundet. Denne skall omedelbart överlämna till alla de övriga medlemmarna exemplar av detta tillkännagivande med angivande av dagen för mottagandet.

Uppsägningen träder i kraft ett år efter dagen för tillkännagivandet till generalsekreteraren och gäller endast den stat, som verkställt uppsägningen.

Art. 13. Generalsekreteraren i Förbundet skall upprätta en förteckning över alla de parter, som undertecknat, ratificerat eller uppsagt förevarande konvention eller anslutit sig till densamma. Denna förteckning skall alltid vara tillgänglig för medlemmarna i Förbundet; den skall offentliggöras så ofta som möjligt i enlighet med Rådets föreskrifter.

Art. 14. Varje förbundsmedlem eller stat, som undertecknat konventionen, kan förklara, att undertecknandet icke innesluter alla eller någon viss av dess kolonier, besittningar på andra sidan havet, skyddsområden eller områden, som stå under dess överinseende och myndighet, och kan i följd därav senare ansluta sig särskilt för vilken som helst av sina kolonier, besittningar på andra sidan havet, skyddsområden eller områden, som uteslutits genom sagda förklaring.

Uppsägning kan likaledes verkställas särskilt för varje koloni, besittning

på andra sidan havet, skyddsområde eller område, som står under dess överinseende och myndighet. Bestämmelserna i art. 12 skola tillämpas på sådan uppsägning.

Som skedde i Genève den 30 september 1921 i ett enda exemplar, vilket skall deponeras i Nationernas Förbunds arkiv.

(Underskrifter.*)

* Konventionen har undertecknats av Albanien, Tyskland, Australien, Österrike, Bulgarien, Brasilien, Kanada, Chile, Kina, Columbia, Co-ta-Rica, Kuba, Estland, Storbritannien, Grekland, Ungern, Indien, Italien, Japan, Lettland, Lithauen, Norge, Nya Zeland, Nederländerna, Persien, Polen, Danzig, Portugal, Rumänien, Siam, Sverige, Schweiz, Tjecko-Slovakiet och Sydafrikanska Unionen. Av dessa makter hava Tyskland, Australien, Österrike, Belgien, Kanada, Kuba, Storbritannien, Grekland, Indien, Italien, Lettland, Norge, Nya Zeland, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Siam, Tjecko-Slovakiet och Sydafrikanska unionen jämväl ratificerat konventionen. Till konventionen hava vidare anslutit sig Danmark, Finland, Panama, Spanien och vissa brittiska kolonier.

*Utdrag ur protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
21 augusti 1924.*

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, LÜBECK, CLASON, WOHLIN.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anför chefen för justitiedepartementet statsrådet Ekeberg:

»För Sveriges del har den 18 maj 1904 undertecknats och den 28 oktober samma år ratificerats Internationellt avtal angående åtgärder till motarbetande av den s. k. »vita slavhandeln». Sverige har vidare undertecknat en internationell konvention av den 4 maj 1910 angående bekämpandet av den vita slavhandeln. Denna konvention har dock ej blivit ratificerad av Sverige. Ytterligare har den 30 mars 1922 för Sveriges del undertecknats en internationell konvention av den 30 september 1921 för undertryckande av handeln med kvinnor och barn. Undertecknandet av sistnämnda konvention har dock skett med förbehåll av ratifikation under förutsättning av riksdagens bifall.

Berörda konventioner, vilka i översättning torde såsom bilagor¹ få åtfölja detta protokoll, innehålla bland annat följande bestämmelser:

Konventionen den 4 maj 1910:

»Art. 1. Underkastad straff är envar, som, för att tillfredsställa andras lidelser, värvar, bortför eller förleder omyndig kvinna, även om det sker med hennes samtycke, i otuktigt syfte, även då de särskilda handlingar, som grundlägga gärningens egenskap av brott, utförts i skilda länder.

Art. 2. Underkastad straff är ock envar, som, för att tillfredsställa andras lidelser, med svek, våld, hotelser, missbruk av myndighet eller med andra medel innebärande tvång värvar, bortför eller förleder myndig kvinna i otuktigt syfte, även då de särskilda handlingar, som grundlägga gärningens egenskap av brott, utförts i skilda länder.

Art. 3. De av de fördragslutande parterna, vilkas lagar för närvarande icke stadga straff för brott, som avses i de två föregående artiklarna, förbinda sig att själva vidtaga eller att föreslå vederbörande lagstiftande myndigheter att vidtaga erforderliga mått och steg för att dessa brott må bliva belagda med straff allt efter brottets allvarliga beskaffenhet.»

Konventionen den 30 september 1921:

¹ Dessa bilagor hava här uteslutits.

»Art. 2. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att vidtaga alla mått och steg för att efterspana och straffa sådana personer, som ägna sig åt handel med barn av det ena eller andra könet, skolande sådan gärning anses inbegripen under art. 1 i konventionen den 4 maj 1910.

Art. 3. De höga fördragsslutande parterna överenskomma att vidtaga nödiga åtgärder för att straffa försök till brott och, inom de i lag angivna gränser, förberedande handlingar till brott, som avses i art. 1 och 2 i konventionen den 4 maj 1910.»

För att ratifikation av ifrågavarande konventioner må kunna äga rum erfordras sålunda att de brott, varom förmåles i artiklarna 1 och 2 av konventionen den 4 maj 1910, ävensom försök till sådana brott äro straffbelagda enligt svensk lag. Brottet enligt artikel 1 består däri att man värvar, bortför eller förleder omyndig kvinna¹, i syfte att förmå henne till otukt med annan. Enligt artikel 2 i 1921 års konvention skall under brottet inbegripas jämväl enahanda förfarande med barn av manligt kön. Artikel 2 i 1910 års konvention handlar om värvande, bortförande eller förledande av en myndig kvinna i enahanda syfte. Gärningen är i detta fall straffbar allenast om vissa tvångsmedel eller svek kommit till användning. I 15 kapitlet 17 § strafflagen stadgas straff för den, som bortförer kvinna mot hennes vilja i uppsåt att henne till giftermål eller otukt förmå. Vidare straffas enligt 18 § i samma kapitel under vissa förutsättningar den, som i enahanda uppsåt bortför minderårig kvinna med hennes vilja. Dessa straffbestämmelser träffa en del av de brott, som omförmålas i 1910 års konvention, men de täcka icke helt konventionens straffstadganden. För nämnda stadganden är det väsentliga, att bortförandet eller värvandet skett för att tillfredsställa andras lidelser, och stadgandena komma därför att närmast motsvara vårt koppleridelikt. I 18 kapitlet 11 § 1 mom. stadgas, att var, som vanemässigt eller för att därmed bereda sig vinning förleder till, förmedlar eller på annat sätt främjar otukt mellan andra, skall för koppleri dömas till straffarbete i högst fyra år eller fängelse i högst sex månader. Här stadgas sålunda straff för förledande till otukt med annan. Vad angår bortförande av kvinna i syfte att förmå henne till otukt med annan, läser ett sådant förfarande jämväl bliva straffbart enligt denna paragraf, då detsamma får anses innebära ett främjande av otukt mellan andra. För att ett fullbordat koppleridelikt skall föreligga, torde det nämligen icke vara erforderligt, att det faktiskt kommit till otukt mellan andra. Huruvida ett värvande av en kvinna till otukt med annan faller under ifrågavarande straffbestämmelse, kan möjligen vara mera tveksamt. Ett sådant värvande innebär likväl, att man hos annan framkallat ett beslut i nyss nämnd riktning, och synes detta vara tillräckligt för konstituerande av ifrågavarande brott. Under paragrafens stadgande om straff för den, som främjar otukt mellan andra, läser inbegripas jämväl ett främjande av otukt mot naturen. Även med den utvidgning, brottsbegreppet i artikel 1 av 1910 års konvention genom artikel 2 i konventionen av år 1921 erhållit, täcker

¹ Angående betydelsen av uttrycket omyndig kvinna se slutprotokollet i 1910 års konvention B) och art. 5 i 1921 års konvention.

sålunda ifrågavarande straffstadgande konventionernas bestämmelser i denna del.

Enligt 18 kapitlet 11 § 1 mom. strafflagen uppställas såsom villkor för straffbarhet, att främjandet av otukten skett vanemässigt eller i vinningssyfte. Någon motsvarande fordran upptages icke uttryckligen i artiklarna 1 och 2 av 1910 års konvention. Med hänsyn till konventionens syfte att undertrycka handeln med kvinnor och barn torde någon verklig skillnad i detta hänseende likväl icke förefinnas emellan berörda stadganden. Överhuvud synes man sålunda kunna påstå, att de brott, varom förmåles i nämnda artiklar, äro straffbara enligt 18 kapitlet 11 § strafflagen, i den mån straff icke följer redan enligt 15 kap. strafflagen. Så till vida synes till och med svensk lag gå längre, som ett bortförande, värvande eller förledande av myndig kvinna är straffbart, oberoende av om sådant tvångsmedel använts, som sägs i art. 2 av konventionen.

Jämlikt artikel 3 i 1921 års konvention skall emellertid även försök till sådana brott, varom förmåles i förenämnda artiklar av 1910 års konvention, beläggas med straff. Ett försök att bortföra en kvinna i förut nämnt syfte kan möjligen anses innebära ett sådant främjande, varom 18 kap. 11 § strafflagen talar. Däremot kan ett försök att värva eller förleda en kvinna till otukt med annan icke straffas enligt nämnda lagrum. För att Sverige skall kunna ratificera 1921 års konvention torde sålunda lagen behöva i nämnda punkt kompletteras.

Något principiellt hinder för en dylik lagändring synes icke föreligga. Att ett försök att värva en kvinna för prostitutionen eller eljest för otukt med annan, om detsamma sker i vinningssyfte, för den allmänna rättsuppfattningen framstår såsom ett straffvärt förfarande, lär vara otvivelaktigt. Möjligen kan mot straffbeläggandet av ett dylikt försök invändas, att i svensk strafflag straff för försöksbrott förekommer allenast i ringa utsträckning samt att för Sveriges del något behov av utvidgat straffskydd på nu ifrågavarande område knappast gjort sig gällande. Häremot må framhållas, att det måste anses vara synnerligen angeläget, att Sverige stödjer den internationella kampen mot den vita slavhandeln samt att, därest förhållandena skulle utveckla sig så att sagda trafik komme att i högre grad beröra Sverige, vi böra vara beredda att aktivt delta i striden mot densamma.

I 18 kapitlet 11 § strafflagen synes sålunda böra upptagas ett stadgande om straff för den, som för egen vinning gör försök till främjande av otukt mellan andra. Då det här gäller allenast försök, lär icke kunna ifrågakomma att, såsom beträffande det fullbordade brottet, med vinningssyfte jämställa vanemässighet. I verkligheten torde för övrigt ett vanemässigt övande av koppleri knappast förekomma utan vinningssyfte. Att vanemässigheten särskilt omnämnts, lär allenast i bevisningshänseende vara av betydelse.

Förevarande paragraf stadgar straff för den som förleder till, förmedlar eller annorledes främjar otukt mellan andra. Såsom av ordalagen framgår, anses uttrycket främjande av otukt i sig innefatta jämväl ett förledande

eller förmedlande. Det lärer därför vara tillräckligt att vid formuleringen av försöksbrottet använda allenast uttrycket främja otukt.

Vad angår straffsatsen för ifrågavarande försöksbrott lärer densamma lämpligen kunna fastställas till fängelse i högst sex månader eller böter, minst femtio kronor.»

Föredraganden uppläser härafter förslag till lag om ändrad lydelse av 18 kapitlet 11 § strafflagen av den lydelse, bilaga A vid detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte, för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål, inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

H. Stefenson.

*Bil. A.***Förslag**

till

Lag**om ändrad lydelse av 18 kapitlet 11 § strafflagen.**

Härigenom förordnas, att 18 kapitlet 11 § strafflagen i dess lydelse enligt lagen den 20 juni 1918 skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

Var, som — — — sex månader.

Gör någon för egen vinning försök till främjande av otukt mellan andra, straffes med fängelse i högst sex månader eller böter, minst femtio kronor.

Till straff, som i 1 mom. stadgas, skall ock dömas, där någon, utan att hava gjort sig skyldig till sådant förfarande, som i samma moment sägs, för egen vinning stadigvarande utnyttjar annans otuktiga levnadssätt.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1925.

Protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 13 oktober 1924.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet SVEDELIUS,
regeringsrådet PALMGREN,
justitierådet CHRISTIANSSON,
justitierådet HÖGSTEDT.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 21 augusti 1924, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 18 kapitlet 11 § strafflagen.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av ledamoten å justitiedepartementets lagavdelning, hovrättsrådet Erik Bergendal.

Lagrådet yttrade:

Det remitterade förslaget, enligt vilket, i motsats till vad för närvarande gäller, försök till koppleri enligt 18 kap. 11 § strafflagen skulle beläggas med straff, har tillkommit i syfte att möjliggöra ratifikation av konventionen för undertryckande av handeln med kvinnor och barn den 30 september 1921. Räckvidden av det föreslagna stadgandet går emellertid längre; därigenom skulle försök till koppleri bliva straffbart även när det gäller sådana former av detta brott, som icke kunna inbegripas under den s. k. vita slavhandeln.

Straff för försök till brott förekommer i vår strafflag allenast i ringa utsträckning. Vad särskilt angår 18 kapitlet, är för närvarande sådant straff icke i något fall där stadgat. Av strafflagskommissionens förslag till strafflag, allmänna delen, framgår, att, enligt vad kommissionen tänkt sig, försök till brott, i likhet med vad för närvarande gäller, skulle straffas endast i vissa, i lagen särskilt utsatta fall. Vilka dessa skulle vara, utvisar icke nämnda förslag och något förslag till strafflagens speciella del omfattande sedlighetsbrotten har ju under det pågående arbetet på en strafflagsreform ännu icke framlagts. Emellertid må beaktas, att professor Thyréns i »Principerna för en strafflagsreform»¹ uttalat sig för att straff för försök borde kunna ådömas i det i 18 kap. 12 § strafflagen avhandlade fall av förledande till otukt ävensom vid de svårare fallen av de av honom såsom allmänfarliga demoralisationsbrott betecknade brott. Under denna grupp hänföres av professor Thyréns, bland annat, brott enligt 18 kap. 11 § strafflagen, vilket brott emellertid icke upptagits bland de av honom anförda särskilda exempel å hithörande brott, som enligt hans åsikt borde kriminaliseras redan på försöksstadiet.

¹ II sid. 44 och 88 samt III sid. 156 och 157

Redan av det sålunda anförda framgår, att det måste vara ägnat att väcka betänkligheter att, såsom nu blivit föreslaget, i fråga om ett visst slag av sedlighetsbrott genom särskild lagstiftning införa en allmän straffbestämmelse för försök, i all synnerhet som, på sätt av departementschefen framhållits, för Sveriges del något behov av utvidgat straffskydd på detta område knappast gjort sig gällande. Men dessa betänkligheter ökas, när man beaktar den allmänt hållna brottsbeskrivningen i första stycket av ifrågavarande lagrum och de olika tolkningar, som härav kunna föränledas. Vad det härvid närmast kommer an på är, huruvida, för att koppleribrottet skall anses fullbordat, det erfordras, att det faktiskt kommit till »otukt mellan andra». Departementschefen har anslutit sig till en inom doktrinen härutinnan uttalad mening, att sådant icke skulle vara erforderligt. Brottet skulle enligt denna åsikt vara fullbordat i och med det att genom verksamheten i fråga skapats objektivt gynnammare förutsättningar för otukts bedrivande och fullbordat brott skulle exempelvis kunna föreligga redan genom framkallandet av ett beslut hos annan, fastän beslutet sedermera icke omsättes i handling. Med denna utgångspunkt falla uppenbarligen inom området för det fullbordade brottet åtskilliga företeelser, som med en motsatt uppfattning skulle vara att hänföra till försök, men å andra sidan bliver under denna förutsättning försöksbegreppets omfattning synnerligen oviss och svävande. När ett förledande, ett förmedlande eller ett främjande, ehuru det icke i verkligheten lett till otukt mellan andra, likväl skall anses som fullbordat koppleribrott, synes det bliva förenat med stora svårigheter att uppdraga en skiljelinje häremellan och sådant förledande, förmedlande eller främjande, som skall anses hava stannat vid försök. Det synes också med samma utgångspunkt kunna befaras, att, om förslaget upphöjes till lag, tendenser skola yppas att utsträcka straffbestämmelsens tillämplighet till åtgöranden, som snarare äro att hänföra till förberedelser än till försök i egentlig mening.

Lagrummets avfattning — och detta gäller även lydelsen före 1918 års lagändring — möjliggör emellertid otvivelaktigt även den motsatta tolkningen, varigenom räckvidden av straffbestämmelsen skulle på ovan angivet sätt begränsas. I den mån lagrummet kommit till tillämpning i praxis, synes också såväl före som efter nämnda lagändring för straffbarhet regelmässigt hava förutsatts, att otukt mellan andra verkligen ägt rum. En annan sak är, att med avseende å måttet av bevisning härutinnan ofta en på föreliggande omständigheter grundad presumtion kunnat vara tillfyllest. Reglementeringskommittén, som givit uppslaget till 1918 års lagändring, åberopade som motiv för sitt ändringsförslag huvudsakligen behovet att kunna med straff åtkomma sådana former av otuktsfrämjande verksamhet, som brukade betecknas med uttryckena »flickställen» och »partihotell», varjämte kommittén även ville möjliggöra bestraffande av vissa andra av kommittén angivna former av ockrande å prostitutionen. De uttalanden kommittén i sina motiv gör rörande tolkningen av de för beskrivningen å brottet föreslagna nya uttrycken — desamma som sedermera inflöto i lagen — synas också närmast giva vid handen, att kommittén med dessa uttryck avsett att karakterisera en verksamhet, som givit otukt mellan andra till resultat.

Ansluter man sig till sistnämnda uppfattning, innebär det nu föreslagna ändra stycket i paragrafen en väsentlig utvidgning av densamma tillämplighetsområde. De svårigheter, som med den motsatta uppfattningen göra sig gällande vid särskiljande av fullbordat brott och försök, skulle i detta fall icke behöva uppstå, och då försöksbrottets omfattning sålunda bleve lättare att bestämma, skulle det också otvivelaktigt möta mindre svårigheter att i tillämpningen uppdraga gränsen mellan straffbart försök och blotta förberedelser.

Vilkendera av dessa båda uppfattningar än må vara den riktiga, ett bifall till förslaget skulle i varje fall innebära ett steg, vars betydelse icke kan fullt överskådas. Att under sådana förhållanden, oberoende av den stundande strafflagsreformen, vidtaga denna partiella lagändring, som icke av något inom landet yppat behov påkallas, bör naturligtvis icke ifrågakomma under annan förutsättning, än att det åsyftade ändamålet — möjliggörandet av ratifikation av 1921 års konvention — icke kan på annan väg åstadkommas och ratifikation inom den närmaste framtiden anses vara av den särskilda betydelse, att betänkligheterna mot det föreslagna stadgandet i jämförelse härmed väga mindre tungt.

Därest man icke, med godtagande av den i remissprotokollet hävdade uppfattningen av första stycket i lagrummet i fråga, skulle anse paragrafen i sitt nuvarande skick praktiskt taget i allt väsentligt täcka även 1921 års konvention, synes den utvägen tänkbar att i särskild lag stadga straff i anslutning till 1910 och 1921 års konventioner. Otvivelaktigt skulle ett sådant förfaringsätt möta svårigheter i olika avseenden. Betänkligheterna härvidlag kunde dock anses vara av jämförelsevis mindre betydelse, då en sådan lagstiftning med hänsyn till det pågående arbetet å en strafflagsreform endast torde bliva av provisorisk karaktär.

Under förutsättning dels att för ändamålet särskild lagstiftning befinnes nödvändig, men den nu antydda vägen icke visar sig framkomlig, och dels att omedelbar ratifikation av 1921 års konvention prövas vara av ovan angiven betydelse, finner lagrådet sig emellertid, trots föreliggande betänkligheter, icke böra avstyrka, att det remitterade förslaget upphöjes till lag. I sådant fall kan emellertid ifrågasättas, huruvida icke för konsekvensens skull straff för försök borde stadgas även i det i 18 kap. 12 § strafflagen behandlade fall. Där avsedda brott torde vara att anse som ett kvalificerat fall av koppleri. Skall försök till koppleri i vanliga fall kunna bestraffas, bör väl så även vara förhållandet här. I detta fall torde för övrigt betänkligheterna mot ett dylikt tillägg kunna anses mindre, eftersom för straffbarhet enligt 12 § väl måste förutsättas, att förledandet haft otukt med annan till resultat, och betydelsen av ett tillägg i angiven riktning således bleve mindre tveksam. Det remitterade förslaget torde icke kunna anses täcka även 12 §:s fall, då i sistnämnda lagrum icke för straffbarhet förutsättes vanemässighet eller avsikt att bereda sig vinning.

Ur protokollet:

A. V. Stenkula.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 12 december 1924.*

Närvarande:

Statsråden THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON,
WIGFORSS, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med tillförordnade ministern för utrikes ärendena anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Nothin lagrådets den 13 oktober 1924 avgivna utlåtande över det den 21 augusti 1924 till lagrådet remitterade förslag till lag om ändrad lydelse av 18 kapitlet 11 § strafflagen.

Efter redogörelse för utlåtandet anför föredraganden:

»Ifrågavarande lagförslag, som remitterats till lagrådet, innan jag tillträdde mitt nuvarande ämbete, har upprättats för att möjliggöra ratificering för Sveriges del av de internationella konventionerna för undertryckande av handeln med kvinnor och barn. Liksom min företrädare i ämbetet finner jag det vara av vikt, att berörda konventioner bliva ratificerade av Sverige. Med denna uppfattning kan jag nu inskränka mig till det uttalande, vartill förslagets granskning i lagrådet giver anledning.

Lagrådet har uttalat vissa betänkligheter mot ifrågavarande lagförslag och ifrågasatt huruvida särskild lagstiftning vore behövlig för ratifikation av konventionerna, ävensom, i jakande fall, huruvida man icke borde välja den utvägen att i särskild lag stadga straff i anslutning till 1910 och 1921 års konventioner. Under förutsättning dels att för ratificering av konventionerna särskild lagstiftning befunes nödvändig, men den ovan antydda vägen icke visade sig framkomlig, och dels att omedelbar ratifikation av 1921 års konvention prövades vara av särskild betydelse, har lagrådet emellertid, trots föreliggande betänkligheter, icke ansett sig böra avstyrka, att förslaget upphöjdes till lag.

Såsom härav framgår har lagrådet sålunda ifrågasatt, huruvida över huvud särskild lagstiftning är erforderlig för ratifikation av konventionerna. Min företrädare i ämbetet har, såsom av hans yttrande till protokollet vid förslagets remitterande till lagrådet framgår, tolkat ifrågavarande lagrum så att för fullbordat brott i förevarande hänseende icke erfordras, att det faktiskt kommit till »otukt mellan andra». Med denna tolkning skulle man, enligt vad lagrådet antyder, kunna anse, att lagrummet redan i dess nuvarande

lydelse praktiskt taget i allt väsentligt täcker även 1921 års konvention. Med hänsyn till detta lagrådets uttalande anser jag mig kunna avstå från att föreslå ändring i strafflagen. Ehuru hittills olika meningar kunnat råda om tolkningen av hithörande strafflagsbestämmelser, utgår jag ifrån att domstolarna skola, under hänsynstagande till statsmakternas beslut om ratifikation av konventionerna, tillämpa den vidsträcktare tolkning, som lagrådet sålunda funnit förenlig med den nuvarande avfattningen av ifrågavarande lagrum.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition äska riksdagens godkännande av konventionerna.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

H. Stefenson.